

CHƯƠNG HAI MẸ I BỐN

"BỐ ĐỒI" TRÀN VÀO THỊ ĐÔ

Thị T, ngày 30 tháng T, 1975 Cuộc di tản ồ ạt và ào ào của người Mẹ đã chấm dứt. Chiếc trực thăng cuối cùng đã ngừng nổ còi cánh lúc tối mờ sáng tối khu vườn hoa của tòa đình sứ Hoa Kỳ làm tung lên một đám bụi, mù troi: đó là một troi tối nhò nhò tài liệu mà người Mẹ đã đốt suốt đêm qua.

Người dân Sài Gòn được nghe đài phát thanh Úc đình Lôi mồi được biết là Tổng Thống Ford của Hoa Kỳ vừa ra một thông báo cho toàn dân Mẹ là Hoa Kỳ đã chấm dứt sự hiện diện ở Việt Nam sau hơn 15 giờ tối dài lo âu và một cuộc hành quân di tản khó khăn trong đêm qua đy thm h a.

B n thông báo có ch ký c a T ng Th ng Gerald Ford đã đ c phát ngôn viên c a ông là Ron Nessen đ c tr c ng kính truy n hình :

- "Trong su t tu n v a qua, tôi đã cho nh ph i gi m nhân viên c a các phái b Hoa K Sai Gòn xu ng đ n m c có th di n h nhanh chóng trong tr ng h p kh n c p mà v n không tr ng i cho công tác đ c giao phó.. Trong ngày th hai, phi tr ng Sai Gòn b pháo binh và r c k t nã vào liên c nên ph i đóng c a. Tình hình quân s trong vùng đã i nhanh chóng. Vì th , tôi đã ph i ra nh di n t c nhân viên Hoa K hi n còn i Vi t Nam . Bây gi thì cu c hành quân di n đã ch m đ t. Tôi ng i khen h t t c nh ng binh sĩ thu c quân c Hoa K đã i n hành r t t cu c di n n y, cũng nh Đ i S Graham Martin và nhân viên thu c phái b c a ông, h đã hoàn thành m m n s m ng c a h trong nh ng hoàn c nh th t khó khăn. Cu c hành quân n y đã ch m đ t m t ch ng trong ch s Hoa K . Tôi yêu c u t c ng i M hãy si t ch t hàng ngũ, tránh m i đ kích n nhau v quá kh , đ ỉ n i t c nh ng m c tiêu chung c a chúng ta, và hãy cùng nhau chung ng góp s c vào nh ng công vi c n còn i c a đ t n c mà chúng ta ph i th c hi n "

Sau đó vài phút ông T ng Tr ng Ngo i Giao Hoa K , Henry Kissinger b ng m t gi ng nghiêm tr ng và m t v m t m t m i, đã bình lu n v i báo chí v nh ng bi n c trong 24 gi cu i cùng. Ông ta đã ch ng minh quy t đ nh c a T ng Th ng Ford trong vi c thi hành "K Ho ch B n" đ di n "nh ng ng i b đe d a nh t" qua m t lo t n công c a c ng c ng s n B c Vi t vào phi tr ng Tân s n Nh t . Không m t lúc nào ông nói i chuy n ng D ng văn Minh đòi h i s ra đi c a t t c ng i M và ph i đóng c a tòa đ i s Hoa K trong vòng 24 ti ng đ ng h .

Nghe Henry Kissinger nói, ng i ta ch th y quy t đ nh cu i cùng c a Hoa K Vi t Nam ch do đi u b n tâm duy nh t là ph i c u m ng s ng c a nh ng công dân M cu i cùng còn hi n di n Sai Gòn. V v n đ n y ông ta cho r ng m c tiêu đã đ t: ch ti c r ng có 2 binh sĩ Th y Quân L c Chi n b t th ng vì đ n r c k t đã r i vào phi tr ng Tân s n Nh t tr c khi cu c hành quân b t đ u khai tri n và có 2 phi công t n n vì tr c th ng c a h b

r i bi n Nam H i..

Ông cũng cho bi t là Hoa K coi nh đã đ t đ c m t m c tiêu khác:là đã di t n 5.500 ng i Vi t Nam Mi n Nam cùng lúc v i 950 ng i M cu i cùng, thay vì tr c đó "k ho ch B n" (t c là cu c hành quân di t n b ng tr c thăng) trên nguyên t c ch có đ trừ b c đi nh ng công dân M mà thôi. Cu i cùng v m c tiêu th ba, cũng nh hai m c tiêu v a nói, ông Kissinger trích đ n t thông đ p mà T ng Th ng Ford đã nói v i th gi i ba tu n qua :Hoa K đã c g ng t o m t tình hình cho phép ti n t i m t cu c th ng th o Mi n Nam Vi t Nam . Ông Kissinger đã c tính r ng chánh sách ngo i giao c a Hoa K đã làm h t s c mình qua trung gian c a các n c th ba mà ông không mu n nêu lên đây. Ông cho bi t là giai đ n đ u c a s di t n đã đ c ti n hành v i s đ ng ý ng m c a Mi n B c và c a CPLTCHMN" mà chúng ta đã cho h bi t rõ ý đ nh c a chúng ta". Nh ng sau đó ông ta không ch u nhìn nh n là không th gi i thích đ c s leo thang đ t ng t v các đòi h i c a c ng s n . Đánh giá thái đ " không nh n n i" c a h , ông ta ghi nh n

" M i v a tu n tr c đây, h ch đòi s ra đi c a ông Thi u. Khi đã đ t đ c chuy n đó r i, h ỉ không th a nh n ng i k v . Nh ng sau đó khi đã tìm th y đ c ng i đ i tho i là t ng Minh mà đ ng nh h đã đòi r i, thì h ỉ còn mu n thêm n a.

" M i v a tu n tr c đây. h ch đòi các c v n quân s M ph i ra đi, và ngày sau đó h ỉ đòi s ra đi c a t t c nh ng ng i M "

Trong nh ng tr ng h p đó, ông Kissinger t ch i không th nói tr c đ c là m t cu c th ng thy t có th thi t p đ c gi a nh ng ng i anh em thù đ ch hay không, hay là ph i nghi đ n chuy n B c Vi t s dùng c c ng quân s đ c ng chi m Sài Gòn b ng v c đây. Trong m i tr ng h p, ông ta xác nh n là Hoa K không nhìn nh n m t Chánh Ph Sài Gòn u vong. Th t không còn gì rõ ràng h n ! dân chúng Sài Gòn chua cay c i kh y r i m i ch u t t máy thu thanh c a mình. Kissinger v a m i vi t trên t m m bia c a chúng ta :

- "N c Vi t Nam ? Đã h t r i ! Và ng i ta không mu n nghe nói t i nó n a ! Cu i cùng Hoa K đã tìm l i đ c s yên n trong l ng tâm c a h !"

Lúc n y ti ng đ i bác n r n liên t c ngo i ô th đô Mi n Nam Vi t Nam , đang có nh ng c t khói tuôn lên cu n cu n chung quanh. Cu c c p phá hôi c a không vì th mà ch m đ t.... Có nhi u nhóm ng i có v nh t ng c p, m c toàn đen hay quân ph c kaki, súng M.16 c m tay, băng đ đeo cánh tay, đang lang thang kh p thành ph . Đ c công c ng s n xâm nh p hay xu t hi n t bóng t i ? Không ph i ! Đó ch là b n vô l i, b n t v c a các khu ph ho c là b n côn đ chuyên nghi p đang đóng vai ti n sát viên c a "l ng cách m ng" đ đi v vét nh ng nhà c a hay bi t th không có ng i . H t trang b r t d dàng. trên các đ ng ph , các v a hè, các c ng rãnh... đâu cũng có nón s t, áo giáp ch ng đ n, c t bin và l u đ n, th m chí còn có c súng liên thanh n a. Hàng trăm xe c a ng i M b l i ch t đ ng hay trong các khu chung c , ph n l n đ u ch còn có cái s n ch v , không v ru t, không gh ng i, không máy móc....

Chung quanh phi tr ng Tân s n Nh t m ti ng súng c a chi n tr n đã tr l i t sáng s m. Các ti u đoàn Dù t p trung trên các đ ng bay đang anh dũng chi n đ u đ giúp các phi công c t cánh mang đi đ c bao nhiêu phi c hay b y nhiều . H n 130 phi c và 20 tr c thăng đã đ n đ c phi tr ng Utapao Thái Lan, căn c B.52 c a Hoa K , ngoài 18 chi c phi c và tr c thăng khác đã đ n đ c các chi n h m c a H m Đ i VII trong các đi u ki n m o hi m h t s c khó khăn. Vào h i 8 gi sáng, hai tr đ i pháo 152 ly c ng s n đánh trúng ngay tr ng trung h c Gia Long, làm cho 12 ng i ch t ngay t i ch , trong đó có m t v s c a chùa Xá L i g n đó. Nh ng đó ch là nh ng tr ng tác x c nh cáo hay đ đi u ch nh mà thôi. Đ ng th i l i có m t lo t r c k t bay xu ng thành ph ng i Hoa Ch L n. M t chi c tr c thăng quan sát b r i ngo i ô Phú Lâm v n đang b pháo kích.

Vào lúc 9 gi sáng, t ng D ng văn Minh có m t phiên h p t i Dinh Đ c L p v i ông Phó T ng Th ng Nguy n văn Huy n và ông Th T ng Vũ văn M u . H v n ch a có tin t c gì c a phái đoàn đi vào g p các sĩ quan c ng s n "tr i Davis ", Tân s n Nh t. T ng Minh nh hai v n y th o m t b n tuyên b đ n ph ng ng ng b n đ lát n a đây ông s đ c trên đài phát

thanh Sài Gòn .

Đã không thấy còn lính gác trước dinh Đốc Lỵ nữa. Bất cứ ai muốn vào đây cũng được. . . Một người lính nhút nhát, nhút nhát bước qua cửa rào bằng qua cửa xe và bước lên bậc thang danh dự. Đó là người Vanuxem, một trong những cựu "thợ nhai" của De Lattre ở Bắc Việt (nguyên tác: Tonkin), chuyển sang nghề làm báo. Người Minh đã từng phục vụ dưới quy chế của Vanuxem, đã tiếp ông rất niềm nở và thân mật, rồi kéo ông ra riêng, cảm động nói

- "Thưa Ông, tôi không còn có gì để làm được nữa rồi! Ông tránh mặt cuộc tàn sát, tôi sẽ đứng hàng cùng số. Ông là một người lính già, và chúng ta đã từng phục vụ chung trong cùng một đơn vị quân phục, ông có thể nhận chuyển giúp tôi một thông điệp cuối cùng cho các đồng nghiệp của ông không?"

Người Vanuxem ghi vội mấy hàng chữ do người Minh đưa cho ông:

- "Chúng tôi yêu cầu của Pháp tiếp nhận những người Việt Nam từng được nuôi dưỡng và đào tạo trong tinh thần, trái tim và lý tưởng của quốc gia này."
"

Sau đó người Minh vội vàng lên xe Móc xe đét của Ông Thọ đi đến đài phát thanh. Hơn 10 giờ 15: người Minh loan báo qua đài phát thanh bản tuyên bố của ông "ra lệnh cho tất cả binh sĩ và lực lượng địa phương quân của Việt Nam Cộng Hòa phải bình tĩnh chờ mệnh lệnh rõ ràng và ở đâu ở đó." Khi người Minh xuống Dinh Đốc Lỵ, vẫn có 3 chiếc xe M.48 của QLVNCH đang bố trí im lặng dưới những gốc cây to trong sân. Hai sĩ quan trẻ chạy lại gặp người Minh, bước lên:

- "Không thể có vấn đề đầu hàng. Chúng tôi sẵn chiến đấu và sẵn chết tại đây.

Táng Minh đưa hai bàn tay to lên cổ ông ta nắm chặt vai cổ áo và nói với họ bằng một giọng rất chắc chắn quyết:

- "Đã quá trễ rồi các bạn ỒI! Nếu chúng ta kháng cự thì họ sẽ nghiền nát thành phần bằng đầu pháo.

Sau vài phút bàn cãi, các sĩ quan nåy trẻ läi vä trí và các chiến xa rời khỏi Dinh Đác Lập, chế độ läi khoáng 30 binh sĩ với nhiệm vụ "cän vä" cho Táng Thọ .

Vào lúc 11 giờ 30, ängay trung tâm thủ đô, một vụ đäi tá län tuäi thuäc Cänh Sát Dã Chiến, trong läphäc chế nhät chäm rãi bä c vä phía käđài "Chiän Sĩ Trän Vong" träc Quäc Häi VNCH . Đän đó rời, đäng däi täng hình to län cäa hai quân nhân uy nghiêm màu đäng đen, ngäi sĩ quan cänh sát lät mä cát kät xuäng cäm đät vào ngay trái tim cäa mình xong rút súng bän ngay một phát vào đầu. Ông ta bät té ngäa, näm dài ra phía sau , bät đäng trong täthä nghiêm län cuäi cùng giäa một bãi máu đäđang lan räng ra.....

Tiäng đäi pháo cäa cäng sän vän täp täc nä đä đäi hän , càng lúc càng gän hän, vä häng Tân sän Nhät , näi các chiến binh thuộc binh chế ng Nhäy Dù đang đánh một trận chiến cuäi cùng. Träi Sài Gòn đang mäa...

Trong đäi sänh cäa Dinh Đác Lập, täng Dáng Văn Minh cùng các thành viên trong Chánh Phäđang ngäi chäcäng sän täi. Ông ăn mäc thät giän đä, một quän màu chäm đäm và một áo bän túi. Ông cho ngäi sĩ quan tùy viên

biết là :

"những người cách mạng không ai đeo cà vạt"

Ông chấp tay sau lưng đi tới đi lui, như một vị chủ nhà đang chờ khách đến. Ông không tỏ vẻ gì lo lắng hết. Tại sao phải vậy ? và sẽ cái gì mới đến ? Ông đã cho lính toàn quân đứng chi viện ở đây. Hai đội lính mà phía "những người cách mạng" đã đưa ra: đội lính của M. ra khỏi Việt Nam, và giới thiệu Quân đội và Cảnh Sát thì coi như đã thực hiện. Chắc ông cũng có thể chấp tay đi trong vài phút cuối cùng cùng ông trẻ trung. Nhưng ông thích đi đi về về những người đi đi của CPLTCHMN. Xét cho cùng, những người lính như ông ở phía "phía bên kia" phải chăng cũng là những người Miền Nam như ông ? Tại sao ta không tin họ ? Ông sẵn sàng trao quyền lực cho họ. Ngoài chuyện không thể thực hiện cuộc thuyết phục như đã hứa thì ông tin chắc rằng ông đã cứu Sài Gòn khỏi một sự tàn phá và hàng triệu sinh mạng. Và sau đó những người Pháp còn có thể thực hiện được một phép lạ ! Những người Minh bám chặt cho đến cùng những bó đũa mà đội sĩ Jean - Marie Mérillon đã trao cho ông.

Vài phút trước đó, ông đã có nói một câu nói cho một nhà báo thuộc thông tin của A.F.P :

"Ông hãy nói rõ cho Đội Sĩ Pháp biết là ông đã có thấy tôi ở đây..."

Một lời nói sau cùng có ý nghĩa, những người thiệt, những người ôi ! không có một chút giá trị nào !

Thình lình, tiếng Minh gọi tên người người . Ông nghe một tiếng động lạ, xen lẫn với tiếng xích xe. Ông nhìn đồng hồ : Đúng 12 giờ 4 phút . Vài phút đã trôi qua. Tiếng máy xe càng ngày càng nghe to hơn. Đúng 12 giờ 10 phút, ba

chi c xe tăng T.54 cán d p nh ng hàng rào c n s n màu tr ng đ bao quanh Dinh Đ c L p. H b n ch thiên m t tràng dài, i s p cánh c ng l n và cán lên trên và t n th ng vào Dinh Đ c L p, cày b a lên các bãi c trong sân. Hai chi c xe Jeep và m t xe v n t i ch y đ n , qua m t các chi n xa. T t c đ u mang c c a CPLTCHMN, (c c a M TGP MN xanh đ v i ngôi sao vàng gi a).Trên 15 anh "b đ i", m c quân ph c xanh và đ i nón c i súng tr ng c p nách ch a t i tr c, có m t sĩ quan c p tá d n đ u, đang r m r p ch y lên các b c thang tr c bao l n chánh..

Toán binh sĩ gác T ng Th ng Ph đã đ súng xu ng thành m t đ ng trên sân t tr c , đ a hai tay lên và đ u hàng...M t vài phút n a trôi qua. Trên sân th ng c a Dinh Đ c L p xu t hi n m t s lính v i quân ph c màu xanh. H h c vàng ba s c đ c a VNCH xu ng và t t kéo lá c c a h lên. Trong lúc đó. v sĩ quan cao c p đ c 4, 5 chú b đ i súng ng đ y mình h t ng, p vào đ i s nh, n i mà t ng D ng văn Minh đang h i h p v i nh ng ng i c ng s viên thân c n nh t c a ông ta. Th y v sĩ quan n y đeo đ y sao vàng trên c u vai n n đ , vì không bi t c p b c c a quân đ i nhân dân Mi n B c, nên t ng Minh t ng r ng mình đ ng tr c m t sĩ quan cao c p.

- "Th a ông quan sáu (nguyên tác : mon général (ong sao)) ông nói , tôi đã ch ông t ban sáng đ trao quy n cho ông"

- "M y dám nói là trao quy n h ?,

v sĩ quan n y dùng danh t "m y" (nguyên tác :tutoyant le Grand Minh) x ng gi ng c i l i, M y ch là m t k c p quy n và m t bù nhìn. M y không có quy n nào đ giao cho tao h t. Chúng tao l y đ c quy n đó b ng kh u súng trên tay. Tao xác nh n v i m y tao không ph i là t ng mà ch là m t trung tá và y viên chánh tr . Và k t bây gi tao c m m y không đ c ng i xu ng !"

M t t ng Minh co d m l i. S hung b o c a nh ng l i nói, gi ng nói đ y khinh b đanh đá c a v sĩ quan ch t làm cho ông Minh hi u rõ là ông không g p đ c nh ng ng i c a CPLTCHMN, nh ng là nh ng ng i B c K (nguyên tác :Tonkinois). M c dù h treo c Vi t C ng trên xe, nh ng không ph i là nh ng binh sĩ ng i Mi n Nam đã vào chi m Dinh T ng Th ng. Mà đang đ ng tr c m t ông là nh ng chi c xe tăng, nh ng sĩ quan và b đ i B c Vi t thu c l đoàn M. 26 ! ch toàn là ng i B c (nguyên tác :Tonkinois) mà ông không bao gi a và h đã đ i đ i v i ông không nh b n hay đ ng bào, mà nh m t k th t tr n !

T ng Minh c g ng t k m ch và nói ti p b ng m t gi ng mà ông mu n d u dàng h n:

- " *Chúng tôi đã có làm s n m t b a c m đ ti p các ông. Có y n, súp m ng cua...*

V trung tá B c Vi t ngăn ông l i và x ng gi ng:

- "*M y và nh ng đ a khác, t i bây đang trong tình tr ng b b t. Hãy gi cái b p t s n c a m y l i đi. Chúng tao s ăn c m đã chi n: m t n m c m n m và m t h p th t kho m n"*

T t c các t ng tr ng hi n di n đ u b nh t trong m t gian phòng, sau khi đã đ c khám xét không khoan nh ng. Bây gi thì Dinh Đ c L p đ y p nhà báo ngo i qu c. H tràn t i đ u các chi c T.54. T ng Minh b nh ng tên "b đ i" bao quanh chĩa súng vào ng i ông, và v sĩ quan cao c p vung kh u súng l c to đ y ông lên m t chi c xe Jeep và phóng đi đ i hàng lo t ánh đèn ch p c a máy nh và máy quay phim c a báo chí. Nh ng ng i c ng s n đ a ông đ n đài phát thanh đ ông ph i lên ti ng kêu g i l n chót v i các binh sĩ còn đang ti p t c chi n đ u. Vì chi n tr n v n còn ti p di n g n nh kh p n i, ngo i ô, Ch L n, chung quanh B T L nh C nh Sát, khu v c g n Tân C ng, tr c trung tâm truy n tin Phú Lâm,...

Vào hồi 13 giờ, tiếng Minh đổ c đổ a tr về Dinh Tổng Thành và bắt nhốt trong một văn phòng ở dưới tiếng hóm. Thành là nhiệm vụ của ông coi nh đã hoàn tất. Một nhiệm vụ đổ c biệt rớt là ngừng ngừng. Không đợy 48 tiếng đợng h, giờ a giờ n m chánh quy n và giờ b cách ch c...

*
* *

Trên đợi l t v n bách th o đ n Dinh Đ c L p, có nhi u chi c tăng khác đi t i, dính đợy b i b m bùn sình hòa l n v i c n m a l c r c và trên xe còn nguyên cành lá nghi trang. Tất c các pháo tháp đợu m toang ra. Phía sau các kh u liên thanh n ng v i đ n tròn, th y có m t anh lính chi n xa đ i nón c i b ng da đen đang ghì ch t bàn tay vào cò súng. Binh sĩ ng i hai bên kh u đ i bác lòng dài, hai tay n m ch t kh u súng t đợng c a h . Theo sau các chi n xa là b binh c gi i, đợng ch t nít trên các xe v n t i Molotova c a Nga . Phía sau các xe b binh là các dàn súng cao x , đi hàng ba, cũng đợc c gi i hóa và trang b m i xe 4 kh u liên thanh ghép. R t là c n th n và th t ch m rãi, nhi u toán b binh c ng s n đi b vào đợng Pasteur. Có m t tràng súng n kho ng ngang Tòa án. R i có tiếng l u đ n n , tiếng súng máy tiếng h i ti p theo. Các "b đợi" đi vào đợng T Do (Catinat), con đợng n i tiếng là xa hoa c a ng i dân Sài Gòn .

Một chi c xe Jeep ch đợy "lính du kích" v i quân ph c t p nham, ch y m t vòng chung quanh k đài chi n sĩ Mi n Nam và ch y l i tr s Qu c H i . C a c a tr s đang đợc đóng kín. Có m t ng i m c qu n xanh áo s mi ka ki đã phai màu chân không, leo qua rào g lá qu c k Mi n Nam Viết Nam xu ng và treo vào đó lá c c a CPLTCHMN. Chung quanh Qu c H i và đợng T Do v ng tanh, không có m t bóng ng i . Các ti m buôn đợu đóng kín c a k c c a s cũng s p xu ng. Không có m t bó hoa hay nh ng tiếng v tay hoan nghinh chào đón nh ng ng i "giờ phóng"
Xa xa, các súng đợi liên v n còn ti p t c n r n, th nh tho ng l i b ng t kho n b ng nh ng tiếng n ng n nh ng n ng n .

Các binh sĩ Dù đang còn hăng say chiến đấu giết giặc vào phi trường Tân Sơn Nhứt. Sáu chiếc xe T.54 và hàng loạt chiếc Molotova đang bốc cháy trên các đường bay. Cuộc chiến còn đang tiếp diễn thì nghĩa trang lớn của quân đội gần hàng thập kỷ giá trị tinh thần theo các mặt, và có hàng loạt pháo làm bật tung các hầm lên.

Các xe tăng chiến đấu tiên vào Sài Gòn từ hướng Đông theo con lộ cũ hướng tới Pháp, và theo xa lộ Biên Hòa tới thị trấn Mỹ. Các cánh quân tiến vào thị trấn Cát và Tây Ninh theo hướng Bắc xuống, chiếm đóng trung tâm thành phố vào lúc 17 giờ chiều. Hàng loạt vì bom đạn nổ ngay thị trấn hôm qua ở vùng Hóc Môn, nơi có trung tâm huấn luyện Nhảy Dù do Lữ đoàn 4 Dù triển khai, tiếp trung đội sĩ chỉ huy của đại tá Vinh, một sĩ quan to con đến sớm đã tiếp chỉ không chịu tuân theo lệnh ngừng bắn. Các cánh quân này của Bộ Chỉ huy thị trấn hướng tới và sau đó còn phải giao chiến ác liệt hai đội trong đường phố: một từ trung đội Bộ Chỉ huy Cảnh Sát Lưu Thông, nơi đó hàng loạt trăm Cảnh Sát đã chiến đấu chiến đấu giết giết giết thì ngẩng đầu trộm c khi bom chiến xa chiến đấu sập đè bẹp; và một nơi khác ở ngay ngã tư đường Chasseloup và đường Verdun, ở đây chỉ có bốn anh lính Dù với súng liên thanh và súng không giật đã quyết chiến trong hơn 50 phút, bom cháy nhiều quân xa chiến đấu sập, sau đó vì hết đạn bốn anh hùng dũng cùng nhau ra khoét đường chiến đấu, cùng nhau vai nhau thành một vòng tròn và cho một mặt xây dựng quần thể đường cùng nhau tiếp sát.

Lữ đoàn 4 Nhảy Dù, đã đánh nhau với chiến đấu chung quanh Tân Sơn Nhứt, ngay trong Bộ Tham Mưu, ở đó hàng loạt súng không giật bom cháy 3 chiếc xe chiến đấu sập và tiếp đội hàng rút về trong trận bom con đường cũ của đại tá đi đến cao su đường Chín Lớn. Hàng loạt hàng loạt phía sau một người chết hay bom trường nào cũng như một quân trang quân dụng nào.

Đội chiến đấu thì, 400 binh sĩ mũ đen, rút về thị trấn Hóc Môn và tiếp phi trường, đã tiếp hợp chung quanh đại tá Vinh, còn tiếp tiếp chiến đấu ở khu chợ và các nhà máy xây dựng Chín Lớn. Và lúc 22 giờ đại tá Vinh cho lệnh phân tán thành tiếp toán nhàn, và tiếp tiếp đêm tiếp tiếp đi về Đường bên sông Cửu Long. Riêng về đại tá Dù, một người đã tiếp tiếp "nhảy" chỉ chiến đấu không biết bao nhiêu lần, già dặn, đã tiếp tiếp cào cào Trung tâm Nhảy Dù Pau của Pháp trong thập niên 50, không bao giờ chịu đường. Ông đã tiếp cho một mặt phát vào đường bên chính khu vực súng phóng lựu của ông!

*

* *

Tháng Năm, ngày 1 tháng Năm, 1975 Ngày hôm sau, 1 tháng 5, dân chúng Sài Gòn ngổn ngác và nhón nháo, quá ngạc nhiên tới sao mình vẫn còn sống, đã đi đến thoả với nhau để cùng biết tin tức của nhau.

Trên các tiên trong buổi sáng, có nhiều nhóm nhỏ, rồi lại nhóm đông hơn, họ đi ra khỏi nhà để khám phá những trung đoàn binh sĩ với quân phục xanh lá cây đã vây hãm thành phố của mình đêm qua. Một anh binh sĩ với bộ mặt ngây ngô ch, gầy đến hai gò má nhô cao, mặc quân phục rừng thừng thình bồng với bộ thô, còng quàng khăn và chân mang dép râu, mặt lo lắng làm bồng vớ xe cũ, mặt thoắt nhìn trông như những anh nhà quê vồng vồng mặt vào thành phố lần lần đầu tiên. Có nhiều anh chửa tới 16 tuổi.

Ồ bãi còng rừng lớn rợp bóng mát trước Dinh Tổng Thống những người ta thấy đầy những xe tăng, xe chày xích, và những chú "bò đười" đang ngó quanh dờ dờ các chiến công đáng sợ của họ. Và giữa những bãi còng gần nhà Thủ Chánh Tòa, họ đang nườm nượp bồng còng, coi như họ đang còng trong rừng vồng. Có nhiều người đang giết quồn áo. Phấn đông họ đang soát lấy vũ khí cá nhân, tháo ra lau chùi còng thủng như những anh thợ đòng họ. Các binh sĩ thì xài súng A.K. 47 hay súng tiểu liên Tiệp Khắc ngắn mà tốc độ tác xạ nhanh, bá xấp có móc. Sĩ quan thì xài súng lục của Liên Xô, có tên là súng lục Ma Ca Rốp (Makarov) và loại súng lục Stechkin lớn hơn, với bồng cây có thể ráp lấy thành bá súng để đưa lên vai như một mặt mũi tiêu xa chòng 120 thủng còng đòng.

Người dân Sài Gòn còng thủng bồng còng lấy gòng các chiến xa "Molotova" và bồng chuyồn với các anh "bò đười". Họ tò mò hỏi

- " Các anh từ đâu vô đây vồng ?

Các câu trả lời lúc nào cũng giồng nhau, với mặt giồng phát âm họ chói tai:

- "Tôi ngoài Bắc ...

Và ngay sau đó mới là tên của thành phố hay các tỉnh như Hà Nội, Nam Định, hay Ninh Bình v.v... Không còn chút nghi ngờ nào nữa, tất cả những anh lính chánh quy vào Sài Gòn là những người Bắc (nguyên tác Tonkinois). Miền Nam không phải để đi phóng, mà là để chiến đấu!
Không thấy có một anh nào thuộc cái CPLTCHMN.

Một "Ban Quân Quản" đang nắm quyền hành chính tại thành phố Sài Gòn, mà người chỉ huy là tướng Trần Văn Trà, 57 tuổi, người tuy gọn gàng như một nhành khế, hàm răng, đôi mắt sắc bén mang kính gọng sắt, tóc đen và hớt ngắn. Tướng Trà là người của Miền Trung, một người đấu tranh cách mạng già dặn, đảng viên đảng cộng sản Đông Dương, bắt tù năm 1939, vượt ngục năm 1944. Từ năm 1946 đến 1951 ông là người đứng ra phối hợp hoạt động của 4 vùng quân sự Việt Minh ở Miền Nam để chống lại lực lượng viễn chinh Pháp. Từ sau Hiệp định Genève, ông tiếp tục ra Hà Nội và trở thành Tổng Tham Mưu Phó "Quân Đội Nhân Dân Bắc Việt" và sau đó là Chỉ huy Quân sự Trung ương Miền Nam. Ông cũng còn là ủy viên dự khuyết của Chánh trị Bộ cộng sản ở Hà Nội. Vào năm 1968, ông đã tiếp xúc cuộc Tổng Công Kích Tết Mậu Thân, và năm 1972, chỉ huy trận tấn công vào An Lộc. Từ sau khi kết thúc ông đứng vào hàng thứ ba trong hệ thống quân sự của Miền Bắc, sau tướng Võ Nguyên Giáp và tướng Văn Tiến Dũng. Vào đến Sài Gòn vào đầu buổi trưa, ông đứng ngay Dinh Độc Lập. Ông cho tiếp xúc ngay buổi chiều chính thức "bàn giao quyền hành", xem đoạn phim về ngũ quay phim của cộng sản trong công tác thu hình để tuyên truyền, và ra lệnh cho tướng Minh và các tướng trưởng của ông nảy ra hốt.

Đến 4 giờ 30 chiều, tướng Minh rời khỏi phòng giam để tiếp đãi. Ông bước lên bao lơn chánh của Dinh Tổng Thống lúc nào cũng có lính canh đứng hai bên cửa, đi dọc theo hành lang có trải thảm đỏ vào căn phòng nhỏ của các tùy viên. Một sĩ quan Bắc Việt đến nói với ông:

- "Ông hãy ở đây đợi tôi như các anh quy định cách mạng "

Các nhà báo "xã hội chủ nghĩa" bước vào phòng. người phóng viên của nhật báo "Quân đội Giải Phóng" đến trước các mặt trận người Minh và hỏi ông :

- " Ông nghĩ thế nào về những biến cố mà ông vừa trải qua ?

Trên người Minh giọng nói trong mắt vài giây.... sau đó mặt trời lặn, không quên dùng toàn những danh từ mà chúng sẵn sàng hay xấp xỉ trong tuyên truyền:

- " Chúng tôi đã ý thức được sức mạnh của Chính Phủ Cách Mạng Lâm Thời và của Quân đội Giải Phóng. Các đơn vị Thiệt Giáp của Giải Phóng Quân thật là hùng mạnh. Quân đội Sài Gòn không còn lực lượng để chống trả nữa. Chúng còn mặt quy định như đúng như là để u hàng không đi u kì n mà thôi.

Và ông còn nói tiếp

- " Thật vậy, chúng tôi tin tưởng các ông, nếu không thì chúng tôi không bao giờ đem cả gia đình chúng tôi đến đây để chờ các ông rồi. Các ông đã đi đến chỉn chỉnh mặt cách nhanh chóng. chúng tôi rất là có phúc, thật sự là có phúc. Chúng tôi và gia đình chúng tôi không hề hấn gì. Thật là các mặt niềm an ủi và mặt niềm vui. "

Ông Nguyễn Văn Huy, người lãnh đạo giáo dân, quá mặt mặt, được phép vào thăm nghé trong phòng. Để trả lời cho các nhà báo mặt mặt " ý kiến của ông về những người chính trị của Chính Phủ cách mạng", ông đã trả lời những câu hỏi mặt mặt giọng nhún nhún và dè dặt :

- "*Chúng tôi không chấp nhận các "nguyên tử di tản". Là nguyên tử Việt Nam thì họ phải đi tìm sự sống trên đất nước quê hương của mình chứ?*"

Ông Vũ Văn Mậu, vợ của Thủ Tướng ng thì tươi cười, nháy nhót và bày tỏ niềm vui niềm thành ra mắt:

- "*Các anh đánh hay lắm, đánh rất là hay!*"

Ông hướng về các anh cán bộ Bộ Công Việt đang làm việc trong các nhà báo. Tôi rất bất ngờ lòng đã đưa họ tới nơi M. đi. Bây giờ thì chỉ có chúng ta với nhau mà thôi".

Ông nhắc lại lịch sử của cái "đều đàng" của ông, "vào lúc đó là một điều hiểu được phần nào sự buồn của Thủ Tướng gian lận và đức tin của ông Thiệu", và ông thích thú nói thêm :

- " Hôm nay là tôi sẽ đi tìm kiếm rồi!"

Sau đó ông còn nói với người chôn nhau cắt rốn của ông là quân Thủ Tướng Tín của ông ở phía Nam Hà Nội nữa.

Ông Nguyễn Văn Hào, của Phó Thủ Tướng và Thủ Tướng Kinh Tế đưa tay lên và nói lên

- "*Thật là đáng phẫn chí là các anh đã đánh bại đi của Hoa Kỳ, chúng tôi hy vọng là tất cả tài nguyên của đất nước sẽ được dùng để xây dựng đất nước chúng ta.*"

Ông Lý quý Chung, cậu u Tráng tráng Thông Tin, nhác đi nhác lái nhiứu lán ;

- "*Chá có nháng binh sĩ và nháng ngá i chá huy cáa quân đái cách máng mái thát sá là nháng ngá i chián tháng . Sá đáng gáp cáa chúng tôi thát là quá nhá nhoi."*

Và sau vài phút suy nghĩ ông lái nói thêm :

- "*Chúng tôi biát rát rõ tình hình. Chúng tôi tin táng đáng lái chánh trá cáa cách máng. Cuác chián tháng vĩ đái náy thuác vá toàn dân Viát Nam . Trá đây vá sau chúng tôi không còn mát chút bán tâm lo nghĩ gì náa . "*

Nhìn qua cáa sá tháy đám đông dân chúng tò mò đang táp trung đáng nhìn cánh cáa rào cáa Dinh Đác Láp bá xe tăng T.54 cán sáp, ông ta phân cháng vái các nhà báo:

- "*Các ông xem kìa, dân chúng đang cháy lái đá chào máng chián tháng cáa các anh chián sĩ giái phóng đá . Cháa táng tháy cái cánh náy đá bao giờ . Lách sá cáa nác Viát Nam đá bác vào mát káng nguyên mái "*

Vào lúc 5 giờ chiáu: trong đái sánh cáa Dinh Tráng Tháng đá dián ra cuác gáp gá chánh thác giáa nháng ngá i đá dián cáa Ban Quân Quán Sài Gòn - Gia Đánh và "16 nhán vát trách nhiám cáa chá đá cũ" ở Miền Nam . Thá táng ngôi thá đá cá áp đáng triát đáng nghiêm túc. Nháng đá dián cáa Ban Quân Quán và nháng vá chá huy đán vá cáa Quân đái Nhân Dân Bác Viát (11 táng tá) đá cá xáp ngá i ở hàng ghá danh đá, các ghá đáa có bác láa đá . Trá cá mát há là táng Minh và nháng thành viên khác cáa "cá quan hành chánh cũ" hai tay phái úp xuáng đáu gái cáa mình. Mát đá dián cáa Ban Quân Quán thông báo cho há là Chánh Phá Cách Máng Lâm Thái đá quyát

đ nh cho phép h đ c t do tr v nhà. Ông bày t hy v ng là tùy theo kh năng c a m i ng i h s "đóng góp" vào công tác xây đ ng đ t n c .
Các v t ng tr ng và t ng Minh "c m đ ng" v tay.
T ng Minh sau đ u hi u g t đ u c a t ng Trà, đ ng d y và b c t i mi crô và tuyên b v i m t gi ng run run :

- " Tôi xin thành th t g i t i CPLTCHMN và l c l ng thu c Quân đ i Nhân Dân Gi i Phóng nh ng l i chúc m ng n ng nhi t v chi n th ng hoàn toàn và quy t đ nh v a qua.
 vào tu i 60 , tôi r t là h nh phúc đ c tr v v i đ i s ng c a m t công dân th ng c a m t n c Vi t Nam th t s t do và đ c l p."

(1) C ch ng trình và di n ti n c a bu i l n y đã đ c dàn đ ng chi ly t Hà N i và đ c các chuyên viên đ a t Hà N i vào đ quay thành phim t đ u cho đ n cu i. Cu n phim n y đ c trình chi u trong t t c các r p hát trên toàn qu c Vi t Nam và nh ng n c "xã h i ch nghĩa anh em"

Trong nh ng ngày k ti p, các binh sĩ chánh quy B c Vi t thu c các s đoàn đã đánh vào Sài Gòn đ c phép đi d o thành ph . Th đô Mi n Nam Vi t Nam và m t ti n c a thành ph v i các ti m n trang, hàng s n mài, hàng sành s và đ c , c ti m cà phê v i hai bên vách toàn ki n, v i các ch đ y p m i lo i th c ph m, th c ăn... đã làm cho các chú "b đ i" chóa c m t mũi và quá đ i ng c nhiên. T t c các binh sĩ n y đ u đã in trí r ng mình ph i "gi i phóng" m t thành ph đói nghèo đang b áp b c bóc l t, nh ng h phát giác ra đây là m t thành ph l n Mi n Nam , giàu có, linh ho t, h nh phúc, ch b nh h ng m t ít thôi v chi n tranh. Các anh "b đ i" tr đi phép n y đi d o t ng c p hai ng i m t, bàng hoàng choáng váng vì s l u thông đ đây, dán m t kh p các t kính đ y ng c nhiên nh nh ng anh chàng nhà quê c c m ch. Các bác "phó nhòm" ch p hình l y li n b ng máy Polaroid trên đ ng ph làm h càng s ng s t h n đ n cảm l ng không nói đ c m t l i nào. H đi l n vào các đám đông dân chúng, đ th c g ng b t chuy n v i h , c m m c i đ t ra là ng i có l đ .

Yên chí v i tính tr con d dãi c a các "anh" ng i B c , ng i dân bé nh và không có Chánh Ph c a thành ph l n n y h i nh p r t mau v i nh ng ng i ch m i. L c l ng chi m đóng b đ a vào tròng ngay: tr m và đ i chác v t d ng, t h p th c ph m kh u ph n qua nh ng bao đ ng, đ n nh ng chuy n hút xăng ra t các chi n xa hay các xe v n t i, buôn đ m i th : t t c các anh "b đ i" đi phép đã nhanh chóng không còn đ ng nào trong túi, mi n là có đ c chi c đ ng h b ng nh a không ch y đ c, đôi kính ch ng n ng c a M , chi c máy thu thanh bán d n v a m i đánh c p đầu đó. Ng i ta còn b t h hút thu c c n sa mà h v n không bi t...

Nh ng chú khác thì b s c đ p c a m y cô gái ăn s ng mê ho c, b cảm d đ a vào các phòng ng qua đ ng đ r i vài ngày sau l l t kéo nhau vào khám b nh hoa li u . Các xe mô tô c a Nh t thì quá thành công. Các chú "b đ i" đèo nhau t ng hai ng i , ba ng i, có khi đ n b n ng i ch y b t k , n máy liên h i, báng vào các l đ ng, đôi khi tông vào c t đèn hay tông vào b n n c l n đ i l Charner. Ng i dân Sài Gòn d t khoát nghĩ r ng các chú "b đ i" n y qu th t quá v ng v đ b "quay" l m.

Nh ng trò ch i "láu l nh" n y không đ ng mãi lâu đ c .Có nhi u xe phóng thanh b t đ u ch y kh p n i trong thành ph c nh cáo r ng trò "l a b p" các "gi i phóng quân" là b t l ng.... và hành đ ng b t l ng đó s b "nghiêm tr "

Bi n pháp ngăn ch n đ u tiên nh m vào các "ch tr ng quy n r , h hóa và mua bán đ i chác", Ban Quân Qu n loan báo là "các nhà th , các ti m hút, các ti m nh y, bài b c, k c m i tàn tích c a xã h i suy đ i c a M .Ng y. b c m h n t đây" .

C m i 5 ngày là binh sĩ trú phòng s đ c thay đ i. Không còn th y xăng l bán l đ ng n a. Xe Honda cũng v y. L ng xăng c n d n và không còn đ c ti p t cho n a, nên các tr m xăng tu n t đóng c a. Xe đ p b t đ u thay th xe mô tô. Trên t ng treo đ y các t m b ng ghi rõ là s nghiêm tr th t n ng nh ng ai còn tàng tr vũ khí, đ n d c và máy truy n tin. Ngày 4 tháng 5: có l nh cho dân chúng Sài Gòn ph i làm công tác v sinh và treo c trong thành ph đ cho thành ph c a mình "tr nên s ch s , tinh khi t,

vui vẻ và cách mua sắm." Tất cả mọi người đi ra quét dọn trong nhà mình. Có những người "tình nguyện" thì đi hút hàng trong thùng rác hôi thối còn nằm trên lối đi trong các cửa ngõ rãnh rọt bao nhiêu ngày nay .

Các bà thì lo may cả "giới phóng". Dân chúng ở các khu nghèo là những người ít vàng trong víc treo "cách mua sắm" : cả bán quá mức, từ 1500 đến 1800 đồng mua lá (bên ngoài công 3 ngày làm việc) Ngày 6 tháng 5, "nhân dân" được phát hàng dài chiên sĩ Việt Nam trước Quốc Hội :Đó là 2 anh chiến sĩ Thủy Quân Lục Chiến đang trong thời xung phong súng chĩa tay trái mua sắm. Tất cả hàng dài xếp hàng gây nên một tiếng vang lớn.
Ngày 7 tháng 5, tất cả là một tuần lễ sau ngày thành phố đi chi, Ban Quân Quân mua ra một tuần lễ đầu tiên với dân chúng ở thị Dinh Đốc Lập.

Tất cả chi tiêu hôm qua, người dân Sài Gòn được mua đi mua về bãi cả trước Dinh, ở đó họ sẽ với tay hoan nghênh những người lãnh đạo mua cả mình. Không biết vì không có thị trường hay vì trời xui (mưa suốt đêm qua) mà sáng nay không có bao nhiêu người đi mua. Những người đi mua quan thì tính số có khoảng từ 20 đến 25 ngàn người. Và còn hơn thế nữa vì một phần lớn của tất cả phải đi tính là các anh "bên đi" mua quân phục. Đi với một thành phố có 4 triệu dân thì con số tính đó không có là bao. Đi với một thành phố được "giới phóng" chỉ 30 năm bắt áp bức bóc lột" thì con số đó gần như không có nghĩa gì hết.

Trên bao nhiêu tiếng Trà chánh thức được mua bài diên văn đầu tiên. Đám đông giêng những cái biếu và với các lá cờ. Có quân nhạc và có tiếng với tay... Những tiếng quá rõ ràng là không thấy có niềm vui nào ở đây hết. Các viên chánh thức sẽ nhận mua hàng khu hiếu qua tiếng loa cả tay cả hát, những không thấy được những nhợt nhạt những tiếng hô theo. Nhìn chung, người ta thấy rõ là khán giả Miền Nam còn chưa có khả năng trả bài thu cả lòng đi với những khu hiếu quá mức.

Ngày hôm sau, 8 tháng 5, tất cả 54 rạp chiếu bóng ở Sài Gòn cùng phải

chiều mặt cuốn phim duy nhất : "Trên chín Đỉnh Biên Phố ". Qua hình ảnh cũ tuổi hơn 21 năm, khán giả Việt Nam thấy hàng ngàn binh sĩ Pháp thật trẻ đang đi ra khỏi hầm trú ẩn, hai tay đưa lên trời. Một chút lochs đợc nhấc lên không đợc khả năng làm việc đợc tâm hồn thanh thản của các nhà ngoại giao Pháp đang mài miết bệnh viện cho đợc ông lái chánh trẻ vĩ đại của họ là " tình hữu nghị giữa Ba Lê và Hà Nội" .

Nhưng nó gây khó chịu sâu đợm cho những người công dân Pháp hiện còn đang bị kẹt lại ở Sài Gòn .Các nhà báo ngoại quốc đợc mời đến dự buổi họp báo đợu tiên của Ban Quân Quản. Và cũng là mặt cuốn họp báo cuối cùng ! Bài nói chuyện của tướng Trần văn Trà đợc một thông điệp viên đợc ra tiếng Anh và ông đã trình bày quá dài dòng, chán ngắt về công tác vẫn hời hợt và an ninh, về sự biệt lập của và các "quốc gia xã hội chủ nghĩa anh em" đã đóng góp vào chiến thắng. Một tờ Khoa đợc nghe nhấc đợc nhiệm vụ lên, còn Bác Kinh thì chỉ nghe nói phớt qua.

Các nhà báo trong tuấn qua đã cố tìm, nhưng vẫn không hy vọng không gặp đợc một người đi đi nào của CPLTCHMN, Họ đã lên tiếng hỏi tướng Trà về "sự vắng mặt không thể giải thích đợc của Chánh Phố Lâm Thiệp" Tướng Trà cười trừ, trẻ lái xoay quanh đợ thoát khỏi ngổn bí :

- " CPLTCHMN đang ở trong Miền Nam Việt Nam nhưng tôi không muốn nói về các anh là ở đâu."

Thật là quá lòng cho cái Chánh Phố Lâm Thiệp !, không thấy mà cũng không thể tìm thấy, như thế là tính cách bí mật và tin tức mặt cách lòng khi mà chiến tranh đã chánh thức chấm dứt rồi !Đã lâu rồi, chúng tôi không còn tin theo những lời hứa của Hà Nội đã từng lên tiếng tuyên truyền. Bởi mặt thật của "mặt Miền Nam trung lập đợc giải phóng khỏi sự kềm chế của ngoại bang".... hôm nay mới đợc thấy rõ. Chúng tôi cũng biết là xã hội chủ nghĩa không thể áp dụng ngay đợc ở đây... Miền Nam là Miền Nam ... Chúng tôi luôn nghĩ tới tính cách cá biệt của Miền Nam . Trớc thành lập tại Sài Gòn một Chánh Phố đoàn kết quốc gia đợ hòa giải tất cả mọi công dân chung quanh một chương trình thi đấu nào đó. Sự thành

nh t hai Mi n r i cũng s t i sau n y.... nh ng ph i d i hình th c m t "Liên Bang". Nh ng ai đã t ng g n bó quá ngây th trong tr ng vào m t s hòa gi i qu c gia t nhiên gi a nh ng ng i anh em Mi n B c và Mi n Nam v i nhau ... bây gi m i cay đ ng bi t rõ đó ch là m t o t ng .. Còn nh ng ai hy v ng có th nói chuy n v i "phía bên kia" thì bây gi đây h còn đang đi tìm nh ng ng i đ i tho i v i h .

Vào nh ng ngày cu i cùng tr c khi m t Mi n Nam Vi t Nam , các quan sát viên qu c t đ u ghi nh n là có m t "kho ng tr ng chánh tr " Sài Gòn . Ngày hôm nay thì Sài Gòn không còn là m t "kho ng tr ng chánh tr " n a mà là m t "bãi sa m c chánh tr " n i đó nh ng "con ma" c a CPLTCHMN đ c ch đ i nh m t o t ng. Th t v y, cái CPLTCHMN đã t ng b tàn sát trong cu c T ng Công Kích T t M u Thân (1968) ch là m t con chim m i không h n không kém, cũng gi ng nh cái g i là "l c l ng th ba Vi t Nam không c ng s n"... t t c đ u không ai n m b t đ c h t, và cũng không th đ i di n cho ai h t, nh ng chánh sách ngo i giao Pháp đã quá kh d i d a trên đó đ đ t ni m hy v ng b o v quy n l i c a n c Pháp .

Không còn nghi ng gì n a, quy n hành th t s đang trong tay c a Quân đ i Nhân Dân B c Vi t . Và t ng Tr n văn Trà ng i "ch " m i c a Sài Gòn cũng ch là m t công c c a quy n hành đó mà thôi.

Vào ngày th năm 15 tháng 5, m t cu c di n binh r m r đã nói lên s c m nh quân s c a nh ng k th ng tr n. D n đ u , đi sau m t con r ng đ đang u n khúc t ng tr ng cho ni m vui và h nh phúc, là các em n sinh r t ngoan v i qu n đen áo dài tr ng, r i đ n các phái đoàn dân chúng mang bi u ng những nhít đ y kh u hi u. Sau đó đ n các trung đoàn thép c a B c Vi t đi thành m t kh i :các "b đ i đi hàng m i, có b c đi nh ng ng, súng mang choàng qua c , m t l nh l ng. K ti p là các chi n xa đi thành hình vuông, đ s , n ào, các xe ra đ a, các thi t giáp xa và hàng trăm kh u pháo binh c gi i hóa, và nh ng giàn h a ti n. T t c pháo binh Liên Xô g m đó l ra đã b n 70.000 qu đ n (3000 cho m i khu) và 6000 qu r c k t đ nghi n nát thành ph , n u thành ph n y không đ u hàng.Đó là m t cu c trình di n vĩ đ i c a chi n xa T.54, c a h a ti n S.A.M. 6 và S.A.M. 7... nh ng chi c "Kalachnikov", nh ng chi c "Molotova" và nh ng c pháo 130 ly

kinh hoàng. Các phi c Mig 19 và 21 g m rú trên b u tr i.

Nh ng đi u ph i th y trên h t và đ c th y tr c nh t ph i là : chi n th ng c a nh ng ng i B c Vi t (nguyên tác: Tonkinois). gi a r ng ng i đang liên ti p đi t i nh nh ng làn sóng l n... h a ho n ch u khó l m ng i ta m i nh n th y đ c m t vài xe v n t i ch đ ám "du kích quân" c a "M TGP MN" và m t xe Jeep ch n binh m c đ đen và đ i nón "tai bèo" nh .

Các hàng gh danh d trên khán đài đ c dành cho phái đoàn 12 "anh l n" d n đ u là 3 nhà lãnh đ o trong Chánh Tr B c ng s n : ông Tôn Đ c Th ng, Ch T ch n c Vi t Nam Dân Ch C ng Hòa, ông Lê đ c Th , và t ng Văn ti n Dũng, T ng Tham M u Tr ng Quân đ i B c Vi t .Ch T ch Tôn đ c Th ng hôm nay ph i là ng i có m t ni m vui th t l n. Ông g c ng i Mi n Nam , sanh Long Xuyên, 85 tu i, t ng là m t ng i n i lo n H c H i, m t ng i th đi n cũ c a hãng Renault, nay là m t ông lão tr ng m t m i và g n nh đi c, đ c huân ch ng Lê Ninh, là m t ng i đã có m t quá kh đ u tranh cách m ng h n n a th k . Vào năm 1927, chính ông là ng i đã thành công trong vi c đánh c p đ u tiên cho đ ng c ng s n Đông D ng trên đ ng sông khi ông c m đ u m t toán đeo m t n dùng súng l c ch n c p chi c tàu đò M Tho. Ông b b t và b k t án t hình năm 1929, sau đó đ c ân xá gi m án xu ng còn 16 năm tù giam Côn đ o tr c khi v t ng c năm 1945 đ ti p t c cu c đ u tranh, Ông Lê đ c Th , m t th ng thuy t gia b n b c a Hi p Đ nh Ba Lê và lý thuy t gia c a đ ng c ng s n Vi t Nam , là m t nhân v t đ c bi t nhi u Tây ph ng .

T ng Văn ti n Dũng, ng i chi n th ng trong cu c t ng t n công kh p Mi n Nam , là ng i ch huy c a t t c l c l ng vũ trang B c Vi t t sau khi t ng Võ nguyên Giáp b lu m (2). Ng i béo lùn, c ng ngh và bí m t, t ng Dũng là m t ng i B c Vi t chính c ng, g c t nh Nam Đ nh giàu có. Là m t ng i t ng tham gia h t m i chi n tr n, c u quân y trung ng, m t ng i c ng s n trung kiên và m t ch chi n không ch i c i đ c .. ông là m t trong nh ng nhân v t lãnh đ o ch ch t c a ch đ Hà N i . Ông không quá kiêu ng o và v i m t trình đ văn hóa kém h n ông Võ nguyên Giáp, con ng i t h c b n b n y đã chu n b hành đ ng có tính

cách quyßt đänh sä phän cäa Miän Nam . Ông là người đã thành lập một số
đoàn đäc công đä thi hành một trách nhiệm là làm tan rã hệ thống tập thể
cäa đäch quân, và là người đã biết xä dụng hệ thống binh chủng gia chiän
xa và pháo binh của mình một cách toàn diện.

Sä có một số ba nhân vật nổi ä Sài Gòn đã mang lại cho buổi ä "giäi
phóng" nổi một biểu tượng có ý nghĩa : "ánh sáng nổi đã đến từ Hà Nội"
. Dù muộn dù không thì hệ thống lại của quốc gia Việt Nam nổi cũng đã bắt
chät vào một số thất bại : nó số là một quốc gia công số , cách mạng và
không thể chia cắt đäc . Về điểm nổi không còn một chút nghi ngờ gì nổi ,
theo ä phát biểu sau cùng của ông Lê Duän, Tổng bí thư đäng công số
Bäc Việt, khi nói về Việt Nam thì ông đã coi như một Quốc gia thống nhất
räi. Ông nói : "nổi cä Việt Nam tất đäp đã trở nên toàn vẹn từ Lạng Sơn đến
Cà Mau"

*
* *

Sä một mặt do tầm vóc của những người "chä mäi" ở Miền Nam chỉ là một
träm đäng chân trên con đäng phố của người dân Miền Nam dĩ những
bäc đäu của cuộc cách mạng . Chỉ là một số tầm vóc chân có tính cách
chiän thuật vì có một nhu cầu phải đät lại các cä cäu cäi täo và ghép vào
một số cán bộ cần thiết cho dân chúng đang còn công đäu khó đäy, quen
theo ä sống dä dĩ và khó thuyết phục, khó phục tùng bằng biện pháp
sä . Thời gian vui chơi đã qua rồi. Các cán bộ chánh trị của Miền Bäc đã
hoàn tất một công tác chuän bị . Công việc, dä dai và nặng nề đät dân
chúng Sài Gòn vào một mạng lưới, rồi càng ngày càng siät chặt lại. Sài Gòn
không còn đäc gọi là Sài Gòn nổi , mà là "thành-phä-Hä-chí-Minh" đä kä
niäm người cha đä của cách mạng Việt Nam . Đã hết rồi thời điểm của
"một nổi cä và một bàn tay thân thiện" .

Bây giờ đã đến thời điểm của số "đä đäa" và của những "bäc đi mäi". Giờ
kä mä đät nhiên khép chặt lại, trở về hät là trong những khu vòng đai ä Gia
Đänh, Tân Đänh, Gò väp... nổi mà các "y ban nhân dân" đã đäc thä lập

xong, và tiếp theo đó l n l t vào trong thành ph . T ng khu, t ng đ ng, t ng ng h m, t ng nhà m t... t t c đ u đ c thanh l c. K m tra t ng ng i, ai cũng đ c gi lên, đ c h i v cá nhân mình, v gia đình mình, v nh ng ng i chung quanh mình, và đ c tr ng t p vào m t l p h c t p chánh tr cũng đ c gi là công tác làm s ch đ ng ph hay là "d n cho s ch rác r n" T t c

tr ng t ti u h c trung h c cho đ n đ i h c đ u ph i đóng c a. T t c nh ng t ch c và sinh ho t văn hóa "ph n đ ng, đ i tr y và d b n c a đ qu c và c a tay sai Thi u" đ u tri t đ b nghiêm c m.. Nói tr ng ra là tiêu h y h t m i phim nh, đĩa nh c ngo i qu c, t t c nh ng tác ph m văn hóa th gi i nh c a Balzac, Dostoiievski, Faulkner, Camus, Gogol đ u b đ t h t l n l n v i các t p chí tình d c lo i Play Boy, k c các "cu c phiêu l u c a Tarzan" .

Các giáo s , th y cô giáo, sinh viên h c sinh m i ngày ph i đ n h p t 9 gi đ n 1 gi tr a đ t p đ ng ca nh ng bài hát cách m ng, t p v tay cho ăn nh p hay t p "đ c" t p "hô" nh ng kh u hi u.

Nhi u đoàn ng i m nh danh là tr ng gi , là t b n, là trí th c, là c u công ch c đã bi t "ăn năn h i c i" b t đ u đi ri u trên các đ ng ph v i nh ng t m b ng đeo tr c ng c v i n i dung đ i lo i nh "Tôi đã ph n b i cách m ng", "tôi có b n ng i M ", "tôi đã c ng tác v i k thù" v.v...

H t khu n y đ n khu khác, nhi u toán ng i nh thó m c quân ph c xanh lá cây trèo lên bao l n, hay các c t đ n đ ch ng dây và treo loa, đ cho dân chúng nghe ra rõ nh ng b n nh c quân hành m i su t ngày...

Trên t ng đầu cũng treo đ y hình to l n c a m t ông già có chòm râu d i c m: hình c a Ch T ch H chí Minh. Nguy n v ng duy nh t c a ông là t t c nhân dân Vi t Nam ph i tôn th ông . T t c nh ng s tuyên truy n đ u t p trung vào ông n y, vào cu c đ i c a ông, vào nh ng tác ph m c a ông, vào nh ng bài th c a ông mà ai cũng ph i h c n m lòng . Ông v a là m t Thánh nhân, m t v tiên tri v a là m t v Th n h m ng c a c u th đô Mi n Nam lúc này đã mang tên c a ông. "Di chúc" c a ông là m t s ch đ n hoàn h o, m t giáo lý mà t t c m i ng i "Vi t Nam th t s " ph i theo..

Nh p nh ng v i hành đ ng tâm lý chi n c a các "cán b " (y viên chánh tr), nh h ng c a m y chú "b đ i" thu c quân đ i nhân dân B c Vi t m i ngày m t n ng n thêm lên, và càng ngày càng th y rõ b m t c a m t quân đ i chi m đóng. Ban ngày thì các đ i tu n tra kho ng 20 chú "b đ i", v i nét m t hùng dũng, căng th ng, đi cách nhau ch ng 5 th c, tay ghì vào cò súng, đi r o kh p thành ph , canh ch ng các ngã t , ho c thi t l p các rào c n.

Ban đêm thì c m t trung đ i đi kh p n i trên đ ng ph lúc nào cũng v ng ng t, v a đi v a l c c c khoa cò súng AK.47 c a h . Th ng thì h ph c kích sau các cây tr ng đ c đ ng và b n lên nhi u tr ng súng dài vào các bóng đen thoáng qua, l ng l .

Th nh ng m c đ u l n ti ng h m đ a, v i nh ng áp phích, nh ng phim nh ph i xem, nh ng bu i h c t p c i t o t p th ... ng i dân Sài Gòn v n c ng r n và tham gia các bu i "sinh ho t cách m ng" m t cách l ng l , h h ng. C ba bu i h p l n đ u tiên trong tháng 5 (ngày 1, ngày 7 và ngày 15 tháng 5) ch qui t kho n vài ch c ngàn ng i , không h n đ c.

Ngày 15 tháng 5, "ngày l chi n th ng", trong khi các s đoàn B c Vi t r m r di n hành, các toán cán b c vũ đ t các ng t đ ng không thành công đ c trong nhi m v hô hào dân chúng v tay hoan nghênh quân đ i chi n th ng Mi n B c . Ch ng nh ng th mà còn có r t nhi u khán gi Mi n Nam khóc s t m t n a.

Ch đ cũ đã phát hàng ch c ngàn súng cho dân v tr trong các khu gia c . Th đô l i có g n trăm ngàn C nh Sát đ c trang b súng M.16, súng l c 32 và l u đ n. Phía B c Vi t đã t thú nh n là m c đ u đã treo nhi u gi i th ng cao cho nh ng s t giác, nh ng ch thu h i đ c m t s r t ít i vũ khí n y.

Nhi u ng i dân Sài Gòn còn đi xa h n n a là h t ch i không ch u đ u hàng..M t s t ng lãnh đã t t nh : t ng Phú, c u t l nh Vùng Cao Nguyên Trung Ph n, đã u ng nguyên m t ng thu c nivaquine và ch t t i b nh vi n Grall; nh t ng Nguy n V , c u T L nh s đoàn 5 b binh , t ng Nguy n khoa Nam và T ng Lê văn H ng, T L nh và T L nh Phó

Vùng Đông Bộ Sông Cửu Long; tướng Nguyễn Văn Hai, Tổng lãnh sự đoàn 7 binh Nhiệm vụ quan khác, các nhân vật và các chánh trị gia đã tập kết lại để mình bằng thu được hay bằng cách tập bôn vào đó. Trong số những người này có ông Trần Chánh Thành, cựu Tổng trưởng Thông Tin, một trong những người đi lập hàng đầu với Tổng Thống Thiệu; một thành viên trong một gia đình công chức cao cấp (sáu người) và cả 3 người giúp việc trong gia đình. Một cựu sĩ quan Dù tập tập ngay giữa bằng cách tháo chốt một trái lựu đạn và ném lên trên và la lên:

"Chúng bây không bao giờ bắt sống được tao đâu..đừng bôn cướp đầu !" "

Trái lựu đạn nổ tan xác anh thành nhiều mảnh, trichích mũ bê rê đổ cả anh, những không một ai dám nhợt lộ...

Một tuấn l sau khi tướng đài "chiến sĩ VNCH" bôn bôn, có một cựu binh sĩ Thủy Quân Lục Chiến của Miền Nam tìm kiếm thiêu những những nhà sự trichích kia đã làm được phần đi "chết thối nát". Ông ta cháy những đầu c trong nhà gi, trichích hàng trăm dân chúng Sài Gòn đứng nhìn những lả trên bằng anh làm cháy đen cả hai cánh tay anh. Một giờ sau, đài phát thanh Hà Nội cả làm những bôn n y bằng một bôn tin được loan đi, nói rằng:

"những i tuy tập v những n y cả m trên tay một tập m gi y trên đó ông v tập "tôi đói m" !

(3) Ngày hôm sau phát ngôn viên của Ban Quân Quản lại đưa ra một lời gi i thích th hai :

- "đó là một phết tập chng đi chđ Thiệu. Anh ta đđ lli một b c th nói

r ng: cu i cùng đ t n c tôi đã đ c gi i phóng kh i ách đ c tài, nhi m v tôi đã hoàn t t và tôi ch còn có ch t mà thôi."

C hai lu n c mâu thuẫn n y không đ i g t đ c ng i nào h t. Ng i dân Sài Gòn ch ng ki n t n m t cái ch t c a anh Th y Quân L c Chi n có th s không nói đ c t i sao anh ta t t . Nh ng h bi t rõ n i anh ch t: đó là trên đ ng ximăng nát v n c a t ng đài hai anh lính Th y Quân L c Chi n t ng tr ng cho lòng can đ m c a ng i lính chi n VNCH. T t c nh ng ng i ch t đ kh i ph i kéo lê ki p s ng nô l nh th r t x ng đáng đ c kính tr ng....

Các nhà báo đôi khi đ a ra nh ng nh n xét đ n s không mu n nói nhi u hay ch mu n mua lòng đ c gi b ng m t câu nói băng qu bóng b y. M t trong nh ng b n đó, m t ng i cũng n i ti ng l m, đ c trui r n trong tài ngh và cũng có khá nhi u đ c gi trên kh p th gi i, đã đ a ra m t câu quá b t công và quá tàn nh n khi vi t v cái ch t c a t ng Phú :

- "T ng Phú, T L nh Vùng Cao Nguyên đã t ng là m t ng i lính r t t t Di n Biên Ph , đã không còn t t n a khi ông ta nh n b ng l c c a ông Thi u nh nh ng ng i khác".

Nhà báo n y không có quy n ch i b i, m t sát hay lên án m t ng i đã ch t, nh t là khi anh ch a bi t ng i đó là ai và dĩ nhiên ch a bao gi th y đ c hành đ ng c a ng i ta trên tr n đ a. Nh ng ông đ c xem nh là "chúa t " c a Dù Đ n biên Ph , tôi mu n nói nh Langlais, Bigeard, Bizard, Touret và Botella, can đ m t t b c và không bao gi bi t xúc đ ng,, h r t quý m n và đánh giá cao ông trung úy nh con tên Phú n y mà h coi nh là m t sĩ quan r t có giá tr trong quân đ i Vi t Nam . T ng Phú là b n c a tôi (tác gi). Tôi đã bi t ông ta t lúc 23 tu i. Lúc nào ông ta cũng đánh tr n và đánh gi i ... trên kh p n c Vi t Nam . Trong vùng th i nát nh Cao Lãnh, khi ông là T L nh L c L ng Đ c Bi t, cũng nh khi Lào ông đã chi m l i Tchépone và trong 2 ngày đã đánh tan m t trung đoàn thi n chi n thu c s

đoàn 312 Bộ C Việt chuyên chiến trên núi. Ở phía Tây thành phố Huế, năm 1972, ông đã gia nhập vùng Bastogne với số đoàn đầu tiên của ông và làm thủ tục với số đoàn 308 để có danh là số đoàn sát của quân đội Bộ C Việt. Con người ông từng gọi Phú chỉ còn có một lá phổi, thỉnh thoảng hay khạc ra máu và một số đau các bác sĩ cấm bay 10 năm nay nhưng ông vẫn tiếp tục lên trực thăng mỗi ngày, bay lên một trận và đáp xuống tiếp tuyến. Tôi thỉnh thoảng đi theo ông ta, thỉnh thoảng ăn chung và ngủ chung một lều với ông ta. Tôi cũng biết bà từng gọi Phú, một người nông dân chết phát và 9 người con của ông. Từng gọi Phú nghèo nhưng được binh sĩ của ông kính trọng. Ông không biết buôn lều và coi rất tiếp tục. Ông chỉ ở ngoài một trận, không bao giờ nghĩ đến chánh trị và cũng ít lui tới Dinh Tổng Thống.. Một buổi chiều ở Huế, ông đã buổi bắt tâm sự với tôi:

"Đi Biên Phủ, thiêu tá Botella mà tôi thỉnh thoảng muốn như cha tôi vậy, đã có nói là tôi sẽ được tuyên dương với "Bộ C Đầu Bội Tinh". nhưng tôi chưa bao giờ nhận được nó. Tôi đã được tuyên dương 27 lần với tất cả huy chương cao quý như của Việt Nam và của Hoa Kỳ. Nhưng tất cả huy chương "Đ" đó mà là huy chương để nhốt thì giờ!"

Một buổi sáng nào đó năm 1954, từng gọi Phú là người sĩ quan Việt Nam cuối cùng đã bắt đoàn quân hát bài quốc ca Marseillaise của Pháp trên một trận tuyến ở Đông Dừng khi ông dẫn quân xung phong lên chiến dịch "Élianne I" ở Biên Phủ. Hai mươi mốt năm sau, một hội quyên góp huy hiệu và kỷ niệm chương và tuy nhiên, ông đến tìm cái chết trong một bệnh viện của người Pháp, trước các bác sĩ quân y người Pháp, dưới bóng của lá cờ tam tài Pháp....

Được được biết chắc chắn rằng các người bạn cuối cùng, các người bạn chiến đấu của ông khi về Pháp phải được biết rõ là ông ta không hề phân biệt hai chữ Danh Dục mà họ đã cùng nhau thảo luận trên những ngón tay đã máu ở Biên Phủ.

Thật là kỳ lạ và bi đát thay cho số phận của các tướng lĩnh nói trên và cả những chính trị gia Miền Nam hay Cam Bốt để các kẻ thù gặp nhau không phân biệt trong chiến dịch bôi nhọ và vu khống, để các phe bên riêng rẽ khập nhệ trên thế giới từ bao nhiêu năm qua. Thật là báo chí Miền không ngừng nhốt cả đi nhốt lại là Phnom Penh và Sài Gòn "đầy rẫy tham nhũng". Để các biệt đội tôi nghĩ tới ông Long Boret, Thủ Tướng Campuchia và hoàng thân Sirik Matak, nhân vật thế hai ở Cam Bốt. Lạ ra họ đã đi để các trên mặt trận thắng Miền với ông Đới Sĩ Hoa Kỳ khi ông nảy ra đi với mặt trận cộng tâm thanh thản cả mặt công chức cao cấp đã thi hành xong khế ước, còn bình tĩnh ôm theo trong tay lá quốc kỳ Miền để các xếp cấn thận, y như trong mặt kẻch bần vậy. Những hai người này lại không thèm đi, họ thích lại đi để các hèn và có chút thì chút trên mặt nhốt để các quê hương của họ, giữa để các bào của họ còn hèn là đi sống lưu vong trong mặt để các mệnh mệnh xa lạ đã phần bại họ. Họ không phải là những người để các nhốt đã chọn "lời", vì sau khi cần nhốt kẻ thù riêng họ mới nghĩ họ nên với cái chút để các minh bạch cách và giá trị của niềm tin của mình. Còn nhiều người nữa, rất nhiều người nữa cả ở Phnom Penh và ở Sài Gòn. những người ta còn tiếp tục nói về những người này bằng cách gọi họ là "bần tham nhũng", mà vào mặt thế khác, khi mà Tây Phương bắt những nguyên tắc vĩ đại của lịch sử La Mã chi phối, thì những người ta phải gọi họ là những "văn anh hùng"!

*
* *

Hơn thế nữa, ở Sài Gòn đâu phải chỉ có những vụ tẩu tẩu. Từ ngày 30-4 đến tuần lễ thế ba của tháng 5, hơn 60 binh sĩ Bộ Công An đã bắt giam sát ngay ngoài để các phố. Mặt thế thi của mặt để các tá binh Bộ Công An mình để các vụ dao để các khám phá ra ở trong hầm rạp chiếu bóng Eden, trước mặt khách sạn Continental. Ba sĩ quan Bộ Công An khác đã bắt họ sát "rất lạ lùng" gần sông Ba Son.. Chánh quy định xác nhận can phạm là "du để các" và "kẻ trộm". Để làm gì để các đem ra xếp bần công khai mặt thế "can phạm" trước mặt gia đình họ và hàng ngàn khán giả.

Ngày 24 tháng 5, lúc 7 giờ sáng, 80 người ngoi quóc rừi Miền Nam Việt Nam trên mặt chiếc phi cơ 4 máy, Illouchine 18 sơn xanh trờng cầ Liên Xô. Đó là nhợng phóng viên nhiếp ảnh, nhợng nhà báo tở khỏp nờ i trên thờ giờ i đã đờn Sài Gòn và bở kỏt lờ i sau khi thờ đờ bở Bởc Việt chiờm cầ. Trong số nờ y có gờn 50 nhà báo Pháp và mặt tởợng lãnh Pháp đã vờ hờ u bở trờc xuỏt khỏ i Việt Nam vì lý do "hai bàn tay cầ ông đã dính đờ y máu cầ nhân dân Việt Nam " !

(4) Trờợc khi đờợc đi, các nhà báo nờ y đã bở quá nhiờ u phiờn nhiờ u vờ hành chánh mờ i đờợc tở chiờ u khán xuỏt cầ nh, sau đó phờ i nờ m chờ đờ i đờợc ghi tên vào mặt chuyờn bay kéo dài ngày nờ y qua ngày khác...

Trờợc khi lên phi cơ, tở t cầ đờ u phờ i qua mặt cuờc khám xét, mặt cuờc khám xét thờ t tở mờ, thờ t lâu và rờ t là lờ nh lờng. Các anh "bở đờ i" nhờ mặt nờ tiờp viên hàng không quân số làm thông đờ ch viên, đã bóc hờ t hành lý cầ a hờ. Có nhiờ u xỏp thờ và phim ảnh bở tở ch thu. Sau đó hờ đờợc đờ a đờn Vờn Tờợng (Lào) và phờ i trờ 120 đô la bờng tiờn Mờ hờ n hời (gờp đời giá bình thờợng) và đờợc mặt chú "bở đờ i" đờ i nón cầ i và các phi công Việt Nam đeo súng lờc hờ tờng. Xuyên qua cầ kính, các nhà báo nhìn Tân sốn Nhờ t lờn cuờ i. Hình ảnh sau cùng mà hờ cầ mang theo tở Việt Nam là cầ nh tởợng cầ a mặt phi trờợng bở tàn phá: nhà kho sốp, phi cơ nờ m phờ i bờng, chiờn xa bở cháy đờn...

Trong số nhợng anh gan lờ và đờ y tình huynh đờ đi vờ Pháp chuyờn nờ y, vờng mặt mặt anh bờn hờng nờng: đó là anh Michel Laurent, bở mặt trờng liên thính tở đờng bờn hờ trong trờn chiờn ở Hờ Nai. Anh là mặt nhà báo cuờ i cùng chờ tở Đờng Đờợng. Chúng tôi vờn còn hy vờng đờn giây phút cuờ i cùng là anh số còn sống đờ trờ vờ. Nhợng bây giờ thì hờ t mong rờ i. Chúng tôi không còn thờ y bóng dáng mờ nh khỏ nh, trờ trung mãi cầ a anh nờ a, cũng nhờ gờợng mặt thiên thờn vờ i mờ tóc lờa xờa và mặt đờ u xì gà cầ n chờ tở môi. Anh công tở có vờ uờ oờ i nhợng không lo lờng gì cầ nờ y thuờc nời nhà nghờ sáng giá. Có cầ thờ y 52 nhà báo đã chờ tở Việt Nam tở năm 1945. 26 anh khác đã coi nhờ mặt tích ở Cam Bởt. Phờn đờng là các nhiếp ảnh viên,

những tình hoa trong nghệ thuật. Họ không từng ngừng thu hút vẻ chi chít tranh, mà họ chuyên chỉ chít trên thành hình ảnh, gay cấn, tàn bạo và lâm ly thê lương thi vị. Những hình ảnh như y các nhiếp ảnh viên thường thu nhận trong thời thế đen, giữa những người sống chết mà họ thường ngừng kiếm được cái chết và cái nhìn lớn của cùng cái chết. Cho tới khi Thiên chết thì cái gì vì bạo ngược thì ta thu hình quá lớn, nên đã bắt họ chết luôn vì đã đến lúc của họ rồi....

Và dùng một cái những người còn sống sót mới khám phá ra là luôn luôn những anh bạn thời kỳ này như riêng là những người rất giỏi trong nghệ thuật, . Người đi đầu tiên mà tôi thấy chết vào ngày 28 tháng chạp năm 1946 là một anh người Bỉ bạn bạn mà tôi quá xấu hổ vì không nhận được tên, làm việc cho một thông tin xã Hoa Kỳ. Anh đến từ Nam Dương, một quốc gia chán chê vì chi chít trên, những những trên đánh trong những phút tuy là những hung dữ đến dã man trong thành phố Hà Nội đã kích thích anh, những một cuộc đi săn kích thích con chó săn còn trẻ vậy. Anh đi một nón sọt quá rộng, đeo choàng chiếc máy ảnh Rolleiflex và một cây súng lục Webley to tướng ngang lưng. Anh ta rất là can đảm, can đảm hơn nói ! Anh ta chuyên trên các mái nhà để đi tìm những anh chàng bạn sống. Một anh Việt Minh bạn bạn của anh kích đầu đó đã cho anh một phát vào giữa một và anh té lớn nhào rất xuống đất trên cao 10 tầng cao..

Sau đó thì có anh chàng Kowal mà chúng tôi gọi là "siêu thiên thần", một anh lính sĩ tóc vàng hoe, một con người bạn bạn bóng vía và khốc khốc với một máy thu hình cầm lên để ý lịch sự hào hùng.. Ba người tám tháng đi toàn những trên ác liệt gần hết miền Trung Du Bắc Việt ... rồi một tràng liên thanh ngừng một buổi sáng nào đó cuối tháng 2 năm 1952 đã kết liễu đi anh. Lúc đó anh mới vừa 27 tuổi.

Tôi cũng biết anh Péraud, to con, mập mập, vai rộng, người rất mạnh mẽ, đã từng thoát khỏi tù Địch quốc xã, đã từng ngừng kiếm những trên đánh xấp lá cà ở Na Sơn và Miền Biên Phủ ... đã bị xem là một tích trong chỉ chít khu công sản sau một công việc vất vả và không bao giờ được gặp lại nữa. Anh Martinoff, bạn bạn bạn trái mìn...

Anh Bob Capa lúc nào cũng có m t đi u thu c tàn trên mi ng , là m t trong nh ng ng i nhi p nh viên n i ti ng và đ t giá nh t trên th gi i, già d n rrong g n 20 chi n d ch mà b ch t nh m t ng i m i b c vào ngh ngày 25 tháng 5 năm 1954 trên m t con đê nh ngoài ru ng, ch cách đ n Đ i Tân vài cây s , Đ ng B ng B c Vi t .

Còn nhi u ng i khác , r t nhi u ng i khác n a...: nh các anh Burrows, Huet, Shimimoto, Flynn, Arpin... và cu i cùng là anh Michel Laurent, mình đ y đ n trong m t làng công giáo di c không đ y ba ngày tr c khi Sài Gòn b th t th . T anh nhà báo nh con ng i B đ i nón s t quá r ng b b n ch t th đô Hà N i đ n anh Michel Laurent b gi t vì quá gan d g n m t nhà th có treo c c a Tòa Thánh Vatican, n i mà các thanh niên t v kháng c đ n viên đ n cu i cùng... . coi nh cu c chi n Đông D ng đã qua r i..... Khi đã tr v đ n n c Pháp, các anh nhà báo b k t l i g n ba tu n l Sài Gòn , c u th đô c a Vi t Nam C ng Hòa, đã vi t l i và ph bi n t t c nh ng gì mà h đã th y và đã nghe: B máy c a ch đ Hà N i đã đ c áp đ t. C nh kh n cùng c a dân chúng Sài Gòn . Có các cô gái đã đ ngh trao h t gia tài s nghi p đ ch đ c c i và cùng đi ra ngo i qu c. Tr em thì van xin cho đ c làm con nuôi, dù là gi đ nh. L i còn d ch t t n a. R i có tin đ n là có nhi u s n i đây các t nh, hay thành l p "chi n khu" Mi n Nam ...

Khi t t c các nhà báo đã b đ a đi h t r i....thì m t cái l ng s t ch p ngay xu ng Mi n Nam Vi t Nam . Mu n có đ c tin t c, ng i ta không còn có cách nào khác h n là ph i nghe nh ng b n tin chánh th c đ c loan đi sau khi ng i ta đã ki m duy t c n th n. Ph i đ i cho có ng i đi du l ch trong th i gian s p t i.. R i ph i ki m l i tin t c. R i ph ng v n liên t c nh ng ng i ngo i qu c, nh ng linh m c hay m t vài công ch c Pháp khi h h i h ng. Hay nh ng ng i Hoa Ki u theo đ ng gi buôn l u hay theo các tàu đánh cá đ n đ c Thái Lan..(h ph i tr trên 30 l ng vàng đ đ c đ a đi) T t các tin t c đó giúp hé m đ c b c màn tre đang bao ch t n c Vi t Nam , và nh vào nh ng ch ng c và nh ng chi ti t s ng, ng i ta m i có th thi t l p l i đ c c m t m ng bi n c đã x y ra trên đ t n c n y.

Đến tháng 5, các sĩ quan, Cảnh Sát, công chức, thành viên trong các đảng phái chính trị, các kỹ thuật gia, nhân viên trong nghiệp đoàn của Miền Nam ... đều như những con lươn phải đi trình diện với chính quyền. Phần đông các sĩ quan và Cảnh Sát khi đến trình diện không biết đi đâu tra hỏi han gì hết như họ đã nghĩ. Mà người ta chỉ ghi tên tuổi rồi họ đưa ra do văn nhà. Một tháng kê đều tiên vào cuối tháng 5 cho thấy là khoảng 25 trên 100 cán bộ của quân đội và của Cảnh Sát là có làm thủ tục khai báo. Một buổi sáng sớm nào đó, vì chính quyền đã nắm được địa chỉ và căn cứ của từng người nên sớm người này bắt bắt hết, cho lên xe vận tải và đưa đi đến một nơi nào không biết. Nhiệm vụ bắt thông cáo được dán khắp nơi "ra lệnh cho "tất cả các anh phần đảng" của trình diện phải đến trình diện ngay "nếu không sẽ bị nghiêm trị". Đảng thì lại có nhiệm vụ áp phích khác cảnh cáo tất cả dân chúng trong thành phố "không được chia sẻ bất kỳ thông tin nào trong nhà mà không khai báo cho công an biết" Các giáo sư, các thầy cô giáo, các hiệu trưởng và viên trưởng của tất cả các trường trung tiểu học và đại học ở Sài Gòn, tất cả đều bắt buộc phải "làm việc" với các ủy viên "đại biểu đại học", ăn mặc như các "bộ đội", quần áo xanh lá cây, mang dép râu và đội nón cối. Các ông đại biểu này lại như lòng thông báo với họ là:

- "Chương trình và chu kỳ học vẫn sẽ được thay đổi chi tiết theo nhu cầu thực tế của đất nước. Kế hoạch sẽ được áp dụng triệt để. Nhưng tất cả các sách giáo khoa cũ đều bỏ đi. Sẽ có những sách khác đang in sẽ được đưa ra cho đến tận Hà Nội. Ít nhất cũng phải ba đến 4 tháng nữa mới có đủ số lượng sách cần thiết trong kho. Và tất cả trường đều phải đóng cửa. Với đại học, Luật Khoa và Văn Khoa sẽ bị đóng cửa vĩnh viễn. Vì hai khoa này không có ích lợi gì cho xã hội hết, chỉ đào tạo những người "mơ mộng" và những "ký sinh trùng". Thay vào đó sẽ có một trường thông dịch, dạy bốn ngoại ngữ : Nga, Tàu, Anh và Đức ngữ. Tiếng Pháp sẽ không bao giờ được dùng nữa nên không cần phải có thêm người biết tiếng Pháp. Các ông giáo sư thuộc Văn khoa và Luật khoa phải chuyển ngành trong kế hoạch xây dựng thì họ nên." Tất cả các giáo chức đều phải rút bỏ hết "quần áo trang trí", không phải tất cả vét, không phải mặc áo vét nữa, và cũng không được mang giày "kiểu cũ" nữa (nguyên tác : "fantaisie" trong dấu kép) Sẽ có nhiệm vụ giáo sư tại Hà Nội đến để đi du lịch khi cần các lớp về chuyên ngành giáo dục và lớp cải tạo..

Đầu tháng 6: các sĩ quan cao cấp "dù đã về hưu", các công chức cao cấp và các chánh trưởng gia, các dân biểu, nghị sĩ, các tổng bí thư đảng đều được gọi đi học một khóa "học tập cải tạo". Thời gian học tập là 10 ngày. Khi đi phải mang theo "chăn màn, áo ấm, áo mưa, một chiếc chiếu, 3 ram gạo và vài tờ giấy chú. và phải đem theo 15.000 đồng để đóng tiền ăn." . Trong suốt thời gian học tập cải tạo, không ai được phép về nhà, họ liên lạc với gia đình. Đối với các công chức hàng thấp, các hạ sĩ quan và binh sĩ, chương trình học tập cải tạo được đẩy trong 3 ngày. Công chức sau đó được trở về nhiệm sở cũ, các quân nhân sau khi học tập thì được phát cho một giấy chuyển nhượng cho phép họ đi tìm việc làm, và được đợt đầu tiên quyên kim soát kê các trường học đã được thành lập trong mỗi khu.. Một bản báo cáo sau đó được chuyển cho trường "công an khu vực", nơi người binh sĩ được kiểm kê. Về sau này, anh trường công an đó sẽ phát cho người quân nhân đó một giấy "phục hồi quyên kim công dân" nếu xét thấy người đó có hành vi tốt. Trong hiện tại thì tất cả quân nhân đều được coi như "không có tội" vì "các cây súng của Má mà các anh đã có trong tay, không phải tự nhiên mà nó đến tay các anh." đó là lý do nói của các ủy viên chánh trưởng học tập cải tạo đã nói với họ như vậy. Trong khi chờ đợi đợt phục hồi quyên kim công dân thì các cựu quân nhân phải chờ đợi đói meo, vì tờ giấy cho phép đi tìm việc làm không giúp ích gì được cho họ cả. Vì trên thực tế không một người nào được quyên kim thuê mướn người cho thuê công dân.

Sau đợt các chánh trưởng gia và các quân nhân thì đến lượt các thủ thuyên và các chú cai thầu. Lập học tập cải tạo cho các chuyên viên ở nhà máy điện được mở ra ở Dalat vào tháng 6, đã xảy ra nhiều vụ rác rái và nhiều phần tử bị bắt buộc phải mang theo 15.000 đồng (ba phần trăm số lương trong tháng của họ), sống xa vợ xa con, họ đã phần tử tập thể yêu cầu Chánh Phủ phải bỏ đợt mở đợt sống của gia đình họ vì thiếu thốn và không có ai lo. Họ đe dọa là sẽ không làm việc trừ khi người Chánh Phủ thực hiện yêu sách này. Vì chánh quyên kim phải có số làm việc của họ nên đã chấp thuận một phần cho gia đình họ. Lúc mãn khóa học tập cải tạo, các ủy viên chánh trưởng đã xác nhận với họ là "thời gian học tập cải tạo được kéo dài trong 6 tuần lễ mỗi năm". Trong suốt thời gian học tập không thấy có một lý do nào ám chỉ đến cái CPLTCHMN. Chỉ có hai đợt duy nhất được khai triển:

- Nỗ lực Việt Nam tại đây sẽ là một quốc gia duy nhất, được lập và xã hội chỉ nghĩa, gợi nỗi niềm với di chúc của Bác Hồ (nguyên tác: oncle Hồ) tên của Trung Quốc (nguyên tác: porte de Chine) và Lợi Ng Sẽ được mũi Cà Mau.

- "nguyên quyên bù nhìn"

- có nghĩa là những kẻ suy luận, những lời sáo nhảm a hử a hử để chửi cười và của để quốc M - là một "căn bản" mà để tất cả phải lo ngại. Những người thực duy nhất để coi là họ hiểu là cái tốt. Lẽn lẽn bả máy những người và tất cả để nghiên sát các bộ não đã để để để xong.. và đã chửi đứ.. vì nó đã chửi mình để để Miến Bắc rồi, đó nó đã để để đi hành tởn 20 năm qua..

Công tác đóng khung dân chúng để để để hành rồi có những pháp.

- Giai đoạn thứ nhất: áp dụng kế hoạch công an cần sát mồm dõ những quy định luật. Mọi công dân phải đi hai lần mỗi tuần. Mọi sự câu hỏi chính thức: lý lịch, trình độ học vấn, nơi cư trú trong những năm chiến tranh, việc làm. Mọi sự câu hỏi riêng tư liên quan đến tất cả những người từ 18 đến 70 tuổi, đòi hỏi phải kê khai "tên của những người bạn tốt nhất của mình, hay tên của những người mà mình chưa hề gặp"; Và những tên, địa chỉ của "những người giao lưu tình cảm cũ". Công tác kiểm kê tất cả dân chúng ở Sài Gòn để để để hành tởn khóm một, tởn khóm này sang khóm khác...

Khi đã kiểm kê xong, người nào muốn thay đổi địa chỉ thì phải xin phép cơ quan chính quyền khu vực mình đang ở và phải có sự chấp thuận của cơ quan chính quyền nơi mình muốn tới. Mọi người xin nhập vào phải có 2 nhân chứng chịu trách nhiệm và khai không gian đời.

- Giai đ n th hai: k thu t gia nh p vào t p th và đ ngh m t lý thuy t m i. Nghi l th t chu đ đ đúng m c. M t Đ c Chúa nhân t :Bác H ; M t lý thuy t: Mácxít; Các linh m c đ c thánh kinh: các y viên chánh tr thánh ca: các bài hát cách m ng ; Các l i c u nguy n :các kh u hi u ; Các đ ám r c l : các cu c di n hành, các c hi u và bi u ng , th thuy n, sinh viên, các "bà n i tr và tr con" ; Các cu c "x ng t i" : công khai.Hình c a H chí Minh đ c treo dán kh p m i n i, trên t ng, trong các nhà máy, trong thành lính và cho t i các phòng khách c a các c ng đ ng tôn giáo. Có l nh cho t t c dân chúng ph i treo tr c nhà lá c đ sao vàng c a C ng Hòa Mi n B c Vi t Nam (nguyên tác : République du Nord Vi t Nam) bên c nh lá c c a CPLTCHMN. v n đ thi hành cũng ph i lâu. Mua m t lá c th hai đ i v i nhi u ng i là m t s t n kém không nh . Nh ng ng i nghèo ph i c t xén v i và làm nh ng lá c nh h n. Chánh quy n coi đó là m t ác ý. T c th i có nh ng ch đ n đã ph bi n v cách treo "cho đúng" hai "lá c anh em" v i kích th c ph i b ng nhau.

Các sinh viên r nh rang t khi nhà tr ng b đóng c a, đã đ c thành l p thành "ti u đoàn" và tham gia vào công tác làm s ch s thành ph .. Các h c trò thì tham gia vào sinh ho t cách m ng khu v c v i nh ng em t 8 tu i. Các "liên đoàn thanh niên gi i phóng" đón nh n gái trai t 10 t i 15 tu i. M i ngày t nh t báo chánh th c "Sài Gòn Gi i Phóng" đ a ra nh ng công tác c a vài đ i h i, c a các văn sĩ, c a các nhà văn ti u lu n hay ngh sĩ "gi i phóng" và đ ng nh ng ki n ngh c a h : nh ng l i khen tán t ng cách m ng , nh ng bài hát nh ın bác H và Đ ng Lao Đ ng đã đ n đ t nhân dân đ n chi n th ng. "...

Ph i chẳng nh ng ng i c ng s n B c Vi t th t s hy v ng r ng b ng cách áp đ ng nh ng ph ng th c mà h đã dùng Hà N i vào năm 1954 thì h có th t y n đ c dân chúng Mi n Nam ? Đ u tiên nhìn vào, thì hình nh khó tin đ c . Hà N i là m t thành ph đ c ngăn ra t ng khu v c th thuy n, công ch c, và các công nhân ti u công ngh .. Đ ng b ng sông H ng thì r t h p và có quá nhi u dân. Dân quê Mi n B c còn dùng nh ng chi c cày tay c l mà h đ y đ c . Chi n tranh ch ng Pháp đã đ y h lên r ng hay vào nh ng làng m c thu h p trong lũy tre xanh. Chi n tranh v i

ngồi ở Miền Bắc đi mua hàng thối lùi lùi trong thời quá khứ bằng những cuộc đi bom
dày đặc, bắt họ phải sống trong hang hốc sống chui xuống đất trốn đi dũi
hầm. Cuộc đời họ bấp nhả, nhà ga, nhà máy, phi trường đâu đâu cũng ăn bom
làm cho dân chúng gần như trở về thời kỳ đồ đá. Họ đã quên sống cách ly
hơn với thế giới bên ngoài, không có một tờ báo nào gọi là đời sống, không xa
hoa không có yêu tử nào đâu mà biết so sánh, sống đoàn kết với nhau vì
còn biết họ không. Họ không thể tranh cãi dè dàng với sự tuyên truyền nhồi nhét
quá sức đời sống và tiếp thu của các cán bộ.. Trong khi Sài
Gòn là một thành phố của thương gia, của các chủ tiệm chủ quán, của
những nhà trí thức và những chuyên viên. Đời sống bằng sông Cửu Long rỗng
mênh mông, giàu có, mua mua, mua của hàng mua y thời kỳ nay ra biển cả, với
hàng hải, với những thuyền chài, với người quỳ c. Làng mạc đây trải rộng ra
đồng ruộng hàng đàng, hàng c, và dọc theo sông rạch đầy phù sa phì nhiêu,
và là nơi đào tạo đào tạo và vô tình cho nghề đánh cá. Cuộc chiến tranh chống
Pháp đã bắt đầu cho Miền Nam .

Cuộc chiến tranh Miền Bắc dù có một sự đi xuống quá mức, những đã hiện đời hóa
Miền Nam với một sự trang thiết bị đời sống. Trong suốt thời gian 20
năm, mua của có một ít nhu cầu cơ bản, có chiến tranh, có những chuyên
sát, kinh tế những những xuyên, và những những chuyên đó mà dân
chúng Miền Nam đã có lối sống của người Tây Phương hoàn toàn. Họ khám
phát ra điện cơ máy móc, mô tô, xe hơi, phi cơ, trực thăng, đi thuyền... máy
tính, trần-zi-to và truyền hình; máy cày đã thay thế chi cơ cày tay, xe vận tải,
thuyền máy đã thay thế chi cơ tam bản. Họ biết những những phim ảnh và các
sách người quỳ c, thích nghe jazz, và biết xài các vật dụng mua đi, tài sản. Biết
cánh phụ xe xích lô nào cũng được 2 tờ báo hàng ngày...

Nhưng vậy thì làm sao những những đời sống là dân chúng Miền Nam có thể buông
xuôi chui bẹp theo những đi như họ duy nhất và một chi u mà Miền Bắc
cần tình mua áp đất cho họ? Hà Nội mua những những đất nước và đời sống
Việt Nam vào con đời sống của sống dũi bàn tay sống nấu của họ. Hà Nội có 3
yêu tử trong tay: sức mạnh, một ý chí chánh trực không lay chuyển, và một lý
thuyết mạnh. Những những trực giác cũng không phải ít. Đời sống một phần
thực đời mang ra thực hành, như thế cũng chưa đủ. Xác nhận một sự thực đời

bi n nó tr thành m t chuy n hi n nhiên, nh th cũng ch a đ . Đ ngh th ng nh t hai Mi n c a Hà N i là m t s th ng nh t trái v i thiên nhiên đ đ a gây xáo tr n đ i s ng c a ng i dân.

Mi n B c và Mi n Nam có th là 2 Mi n anh em, nh ng đó là anh em thù đ ch. H đã t ng đánh nhau trong su t 300 năm tr c khi ng i Pháp đ t chân lên Đông D ng. Cu c gi t chóc trong 30 năm v a qua ch có làm tăng thêm s r n n t trong quá kh . M i bên đ u có ít nh t c tri u ng i b gi t và g n 2 tri u b tàn ph . Hàng trăm ngàn tr m t cha ...m t m . H ng tri u tri u ng i t n c b v t ra ngoài đ ng. Nhi u thành ph b tàn phá đ n điêu tàn, nhi u làng m c b đ t cháy.... Vĩ tuy n 17 ch là m t g ch ngang trên b n đ năm 1954, đ c các th ng thuy t gia h p t p g ch lên m t cách v i vàng vì mu n ch m đ t cho xong. .M t đ ng phi quân s tr u t ng và hảo huy n.. Hai ch c năm chi n tr n kh c li t đã bi n nó thành m t gi i tuy n đ y máu.

Hòa

gi i cách nào đây ? đ cho có đ c s k t h p gi a hai Mi n, gi a hai lo i xã h i v i hai trình đ khác nhau, hai n n kinh t khác nhau, hai tâm tính và tâm tr ng khác nhau ? Gi a m t Mi n B c v i lý thuy t c ng s n kh c kh và quá c ng đ vì nguyên t c, v i m t Mi n Nam quá t do nh vô chánh ph , hoài nghi và thích h ng th ?

Gi a m t bên thì đang t kiêu vì là k chi n th ng, và m t bên thì đang nh c nhã vì là k chi n b i và m t n c ? Các nhà phân tách đã đ n gi n hóa nh ng bài toán n y thành m t s đ và nói r ng nh ng ng i B c Vi t v i đ u óc c ng r n và v i k lu t s t c a h , s đ p nh p Mi n Nam .

Tôi không tin s đ . Con ng i không ph i là nh ng con s đ ng i ta đ a vào ph ng trình. Mi n Nam không ph i nguyên m t kh i và hay c ch p. H có ni m tin c a h và nh ng tín ng ng riêng c a h . H không đ m t đi m t cách d dàng đâu. Các Ph t T , các Tín đ Công Giáo, Ph t Giáo Hòa H o, và Cao Đài Giáo đ u m t lòng g n bó v i các chùa chi n, v i các nhà th và v i các thánh th t c a h . Mi n B c có th đi t i đích mà h mu n, nh ng còn ph i m t nhi u th i gian... và th i gian đôi khi r t thu n i cho k chi n b i....

Chú Thích: (1) Ch vài tu n sau đó, t ng Minh đ c bí m t chuy n ra Hà N i b ng phi c . đó ông đ c các nhân v t lãnh đ o c ng s n trong Chánh Tr B th m v n trong su t 10 ngày v " t n trình m u toan v i th c dân Pháp đ c p chánh quy n ch ng i quy n i c a cách m ng ". Khi đ c đ a tr ỉ Sài Gòn t ng Minh b "qu n ch t i gia", m i ngày có m t cán b c a đ ng c ng s n đ n nhà đ "c i t o" ông" (2) t ng Võ nguyên Giáp b m c m t ch ng b nh nan y (không ch a đ c) và ph i n m m t b nh v n bên M c t Khoa m t th i gian dài. (3))(i bàn c a d ch gi : m nh gi y n y không cháy mà v n còn n m trong tay ng i t thiêu đ cho Ban Quân Qu n y đ c thì đó là c m t "phép " c a xã h i ch nghĩa !)

(4) đó là đ i t ng Vanuxem .